

* Englannista Suomeen tuotettu keeshond-narttu RALANA OF RHINEVALE (2.5 kk). Se on kasvanut mrs. M. Emersonin kennelissä. Koiran suomalainen omistaja on tamperelainen rouva Irene Lilja; kuva on hänen ottamansa. *

ENNEN sotia nähtiin näyttelyissämme valkoisia pystykorvia, joita kutsuttiin pommerin eli euroopanpystykorviksi. Niiden alkuperäinen nimi oli *Wolfspitz*. Sodan aikana näiden miellyttävien koirien määrä väheni, ja noin kymmenkunta vuotta sitten ne kokonaan katosivat kenneltyömme näyttämöltä. Tämä rotu on samaa alkujuurta kuin nyt maahamme tuotettu harmaa keeshond, jota virallisesti pidetään Hollannin kansalliskoirana, mutta joka itse asiassa on vain harmaa saksanpystykorva.

Dipl.ins. L. VUOLASVIRTA sai muutama vuosi sitten Ruotsista lahjaksi keeshondin ja käyttäen hyväkseen kansainvälisiä suhteitaan hän on tuottanut niitä lisää Englannista ja Hollannista, joten tämän rodun suunnitelmallinen jalostus voidaan nyt maassamme aloittaa. Seuraavassa kirjoituksessa hän suorittaa keeshondin perusteellisen esittelyn.

KEESHOND uusin koirarotumme

OIKEASTAAN vasten tahtoani olen joutunut meillä uuden rodun "isäksi". Ruotsalaisen *Freidstahills* kennelin omistaja, rouva A. Lindholm halusi välttämättä lahjoittaa minulle keeshond-rotuisen pennun, ja kaksi vuotta sitten saapuikin kolmikuinen narttupentu *Freidstahills Hellevi* Tampereen lentokentälle — ja ensimmäisiä suomalaisia, joka sen nosti käsivarreltani omaan syliinsä, oli rouva Irene Lilja, joka myös samalla hetkellä koki ensi silmänräpäyksessä rakastumisen (rotuun, ei minuun). Ja sama näkyy uudistuvan yhtä mittaa — nämä "suloiset" koirat murskaavat sydämiä, minne ne vain joutuvatkin. Kuitenkin ne ovat luonteeltaan tyy-

pillisiä pystykorvia — omistajalleen uskollisia, vieraisiin epäluuloisesti suhtautuvia, luonteensa joka piirrolta vartiokoiria.

* SAKSANPYSTYKORVAN VÄRIMUUNNOS

Niin, mikä on keeshond? Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että SKL toimi epälogisesti hyväksyessään tälle rodulle hollantilaisen nimen keeshond*) (jolla se tosin tunnetaan Skandinaviassa ja Englannissakin), sillä kysymyksessä on *saksanpystykorvan* eräs alarotu. Sak-

*) Asia ei ole SKL:n harkinnan varainen. FCI on päättänyt, että keeshond on hollantilainen rotu, ja FCI:n jäsenenä meidän on siihen tyydyttävä. V. I. M.

sanpystykorvaa on monta eri muunnosta. Kokonsa puolesta ne jakautuvat suuriin pystykorviin (*Der grosse deutsche Spitz*) ja pienoispystykorviin (*Kleinspitz*, *Zwergspitz*). Pienoispystykorvassa suvaitaan kaikkia värejä, mutta suuret pystykorvat sen sijaan on jaettu värien perusteella neljään, toisistaan tarkoin eroitettuun alarotuun, jotka näyttelyissä ja siitoksessa pidetään tiukasti erillään toisistaan: Mustat, valkoiset, sudenharmaat (saksaksi *Wolfspitz*) ja muunväriset. Sudenharmaat pystykorvat eli keeshondit ovat kuitenkin kooltaan suurempia kuin muut alarodut, niiden — sekä urosten että narttujen — säkäkorkeuden tulee olla 45 cm, muilla riit-

tää 40 cm. Sudenharmaan alarodun eli Wolfspitzin väristä sanoo rotumääritelmä: "Sudenharmaa, toisin sanoen hopeanharmaa ja yksityisten karvojen kärjet mustat. Kuono, silmien ympärys, raajat, vatsanalus ja häntä vaaleammat." Sudenharmaa alarotu on paitsi kookkaampi sen lisäksi kaikin puolin vankempi ja tuuheakarvaisempi. Turkki tulee kuitenkin täyteen komeuteensa vasta koiran kolmannelle ikävuodella.

*** SAKSAN YLEISIN KOIRA KESKIAJALLA**

Saksanpystykorva (tunnettu myös nimellä euroopanpystykorva) oli kotimaassaan jo keskiajalla täysin nykyisensä muotoinen ja yleisin koira. Se tunnettiin kautta Saksan "tunkiohaukun" (Mistbeller) nimisenä — tyypillisenä pystykorvana se asusti tunkiohaukulla (joka kai siihen aikaan oli pihamaalla) voidakseen siitä paremmin nähdä vartioitavan alueensa, ja olihan tunkio lämmin! Rodun alkujuuret ulottunevat kaikkien pystykorvarotujen tuntemattomaan alkukotiin. Kun se — varsinkin valkoisena — aikoinaan tunnettiin pommerinpystykorvana, viittaa tämä siihen, että sillä on ollut vahva tukialue Itämeren rannalla sijaitsevassa Pommerissa, ja kääpiöpystykorvaa sanotaan nykyisinkin yleisesti pomeraaniksi. Ilmeisesti rotu liittyy Itämerenmaiden kautta meikäläisiin pystykorvarotuihin. Kenneltoiminnassa rotu tunnetaan mannermaalla jo ensimmäisistä näyttelyistä lähtien. Alussa suosittiin niin Saksassa kuin Sveitsissäkin valkoisia ja mustia pystykorvia. Saksassa oli musta pystykorva muinoisen Schwabenin rotu ja sen tehtävänä oli erikoisesti viini-

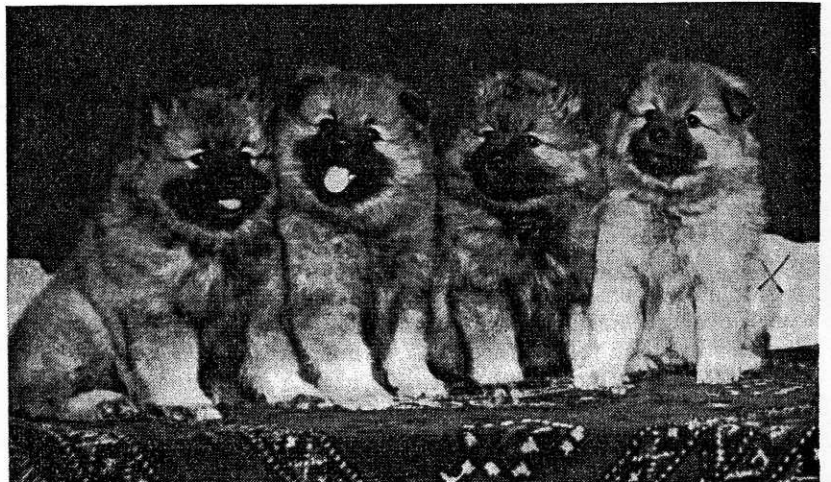
tarhojen vartiointi (Weinbergspitz!), kun taas musta kääpiöpystykorva tunnettiin lähinnä Neckarin alueella "Mannheiminpystykorvana". Pystykorvan on kenties loppujen lopuksi sittenkin enemmän Saksan kansalliskoira kuin saksanpaimenkoira tai mäyräkoira — onhan *Wilhelm Busch*kin ikuistanut *Max* ja *Moritz* -piirroksissaan talon koiraksi juuri pystykorvan! Erikoisen suuren arvon ovat saksalaiset aina antaneet tälle rodulle sen vuoksi, että se pysyttelee uskollisesti kotitahuvilla eikä omaa riistavaistoa. Vanhat taulut kertovat rotua toisinaan kerityn villakoirien tapaan! Mutta tunkiohaukku ei vartioi ainoastaan taloa, vaan saattaa olla erikoistunut myös liikkuvalla kannalla olevan isäntänsä vankkurien tai aluksen vartiointiin. Ja niin tulemme Hollantiin. Siellä se mainitaan maan historiassa jo v. 1781, jolloin kaksi puoluetta taisteli vallasta. Toinen puolue oli valinnut tunnukseksi mopsin, mutta ns. patrioottipuolueen tunnukseksi oli harmaa pystykorva, jonka hollanninkielinen nimi on *keeshond*. Kees-sanankäytöstä ei ollenkaan päästy yksimielisyyteen, mutta keeshond on hollantilaisessa kynologisessa kielenkäytössä tullut merkittävään yleensä pystykorvarotuista koiraa ja mm. suomenpystykorva on hollanniksi *Finse Keeshond*.

*** KEESHONDISTA TULEE HOLLANTILAINEN KOIRA**

Napoleonin kukistuttua menetti patrioottipuolue valtansa ja keeshond joutui epäsuosioon jäädessä maalaiskansan koiraksi. Hollannin lukuisten kanavien ja jokien tuhansissa proomuissa, joilla on ollut niin

suuri merkitys sikäläisen kaupan kuljetuksille, nähtiin aina kannella keeshond vartioimassa, ja rotu rekisteröitiinkin Englannissa aluksi "Hollannin proomukoiran" nimisenä.

V. 1891 esitti nti *van der Blom* Amsterdamin koiranäyttelyssä ensimmäisen kerran keeshondin, jonka nimi oli *Spitz van de Amstel*. Hän ja eräät muut harrastajat alkoivat jalostaa rotua — mutta ei suinkaan pelkätään kotimaiseen kantaan turvautuen, vaan v. 1910 hän tuotti Saksasta erinomaisen siitosyksilön, *Wolfspitz-uroksen Fritz vom Harz*, jota seurasi vielä useita muita. Englantiin rotu tuli heti ensimmäisen maailmansodan jälkeen. V. 1926 Englannin Kennelklubi päätti muuttaa proomukoiran nimen keeshondiksi (ilmeisesti sodan vaikutuksesta ei haluttu pohjautua saksalaiseen nimeen), ja Englannin kautta keeshond-nimi on levinnyt koko anglosaksiseen maailmaan ja Pohjolaan, ja se siis yksinkertaisesti tarkoittaa Wolfspitzia, saksanpystykorvaa. Kun nti van der Blom v. 1923 lopetti rodun harrastuksen, otti paroonitar *van Hardenbroek* rodun huolenpitoonsa kohteeksi Hollannissa. Hän osti mitättömällä hinnalla eräältä kattilantinaajalta *Nart*-nimisen uroksen, josta tuli merkittävä siitosuros Hollantiin. Mutta se periytti hiukan pienehköä kokoa, ja vähitellen alkoi hollantilainen keeshond jäädä kooltaan jälkeen saksanpystykorvista. Tällöin Hollannin ylin kennelelin päätti v. 1933 luoda tästä pienentyneestä kannasta erillisen hollantilaisen rodun. Ihannekoiraksi valittiin tuntematonta sukua oleva pieni uros *Rekel* ja maksimi-säkäkorkeudeksi päätettiin 45 cm, ja saksan-

Hollantilaisia keeshondeja. Hollantia pidetään rodun kotimaana, vaikka rodun on oikeastaan luonut Saksa ja sen viimeaikaiseen kehitykseen suuresti vaikuttanut Englanti. Vasemmalla juova Sirkka Heinoselle Suomeen tuotu ARIDA'S MARIJKE ja oikealla koko sen pentue, johon Marijke kuuluu (äärimm. oik.).

* Tyypillisiä hollantilaisia keeshondeja: *
(yllä) uros ch. LAURENS ROY ja
9 kk:n ikäinen narttu MAAIKE ROY.

pystykorvasta poiketen määrättiin, että värin on oltava tasaisen harmaa ilman mustia peitinkarvojen kärkiä. Rouva *H. Stenfert Kroese*, jonka Roy-kennel on kuuluisa, ei kuitenkaan hyväksynyt Reklin tyyppiä vaan tuotti v. 1938 Englannista (!) kaksi hyvää narttua, jotka polveutuivat sinne Saksasta viedyistä koirista.

* KEESHONDISTA TULEE JÄLLEEN SAKSANPYSTYKORVA

Hollannissa alkoi nyt merkillinen kehitysvaihe. Näyttelyissä esitettiin keeshondit ja Wolfspitzit eri rotuina, mutta pentueissa esiintyi sekaisin kumpaakin tyyppiä, ja kaiken huilpu oli, kun toisen maailmansodan jälkeen eräs ihanne-keeshond, Rekelin jälkeläinen, tuli Wolfspitz-rodun voittajaksi voittajanäyttelyssä ja rva Kroesen saksalaista sukua oleva Wolfspitz teki jälkeläisen, josta tuli keeshondien voittaja! Pian oli Hollannin kenneljärjestön todettava, että se oli ajanut keinotekoisia asioita, ja 20 vuoden kokeilun jälkeen se päätti, että erillinen keeshond-rotu lopetetaan ja rodun koirat yhdistetään saksanpystykorvarotuun, joka

kuitenkin käy hollanninkielisellä nimellä, keeshond. Paronitar van Hardenbroekin *van Walhalla*-kennelkin siis tuottaa nyt saksanpystykorvia.

* KEESHOND ENGLANNISSA

Keeshondeja ei ole Hollannissa enää paljon, mutta Englannissa se on saavuttanut tavattoman laajan suosion. Rodun uranuurtajan, eversti *Digbyn* omistama *van Zaandam*- ja paronitar *Burtonin Dochfour*-kennelit olivat aikoinaan kuuluisimmat, mutta nyt on kasvattajia kymmeniittäin. Englannin keeshondeista kertoo rva Kroese tämän kirjoittajalle lähettämässään kirjeessä, että ne ovat erittäin hyviä ja tyypillisiä, "mutta valitan, että tuomarit jättivät huonoimmiksi koirat, joilla oli oikea, karkea karva, suosien sensijaan niitä monia, joilla tosin oli silmiinpistävä ja upea turkki, mutta siinä taipuisa ja pehmeä karva. Älköön tästä koirasta jumalan tähden tehtäkö salonkileijonaa". Hän siis ilmeisesti toivoo keeshondin karvan olevan samanlaista kuin suomenpystykorvankin, silloin kun se on parhaimmillaan — onhan pystykorvisakin toisinaan liian pehmeäkarvaisia yksilöitä! Hollannissa tavoiteltua nykyaikaista tyyppiä esittävät hänen lähettämänsä kaksi kuvaa (*Laurens*

Roy ja *Maaïke Roy*), joista näkyy myös selvästi sukupuolityyppien ero.

Englannissa rekisteröitiin v. 1938 keeshondeja 388. Tämän hetken menestyksellisimmät kennelit ovat *mr Tuckerin* omistama *Worden*-kennel, jonka kasvatti, narttu championi *Volkrijk of Vorden* tuli v. 1957 Cruftin näyttelyn kauneimmaksi ja v. 1958 samassa näyttelyssä rodun voittajaksi, sekä miss *Hastingin* *Evenlode*-kennel, jonka kasvatti, uros championi *Bing Bang of Evenlode* tuli vuoden 1958 Cruftin uroksista toiseksi. Tämä uros on *mr Emersonin Rhinevale*-kennelissä.

* TARVITSEMME VIELÄ SAKSANPYSTYKORVAN

Jos haluamme, kuten uskon, lisätä tätä miellyttävää rotua meillä, olisi aikanaan tarpeen vielä yksi hyvä tuonti, ja se olisi nähdäkseni suoritettava Saksasta, ottaen kuitenkin huomioon, että olisi saatava puhdasta saksalaista linjaa oleva koira, sillä mm. *van Zaandam*-kennelin linjaa olevan kansainvälisen valio *Billon* tytär on Saksassa synnyttänyt hyvän pentueen, jonka isä on hollantilainen valio, jonka suku myös tulee Englannista. Rotu on siis aika kansainvälistä! On vain valitettavaa, että eräät englantilaiset, sikäläiseen huolettomaan tapaan, ovat ryhtyneet

